

Örömmel adjuk kézbe a Liturgikus könyv második kötetét, amely a kazuális szolgálatokat, az iktatásokat, a szenteléseket és a megáldásokat tartalmazza.

Formájára nézve folytatja azt a hagyományt, hogy nem a templomi istentiszteletek rendjével egy kötetben közli ezeknek a szolgálatoknak anyagát, hanem külön kötetben, egy egységnek tartva ezeket az egyházi alkalmakat. Ugyanakkor egyértelmű a Liturgiai Bizottság álláspontja arról, hogy ezek is istentiszteleti alkalmak – sajátos jelleggel.

A Liturgikus könyv második kötete is úgy készült, hogy az alkotó közösség komolyan vette a korábbi Agenda örökségét, tekintettel volt a jelen kihívásaira, számba vette az elmúlt évtizedekben bekövetkezett változásokat, figyelt a külföldi testvéregyházak gyakorlatára és a hazai ökumenére. Így az itt található rendek ráépülnek az eddigi gyakorlatra, javítják, csiszolják az ismert formákat és eddig használt szövegeket. Ugyanakkor nyelvi, teológiai és gyakorlati szempontból hozzáadtuk azokat a változtatásokat, amelyeket indokoltak és szükségesnek ítéltünk.

Az esketés és temetés rendje ragaszkodik legjobban az 1963-as (ill. 1986-os) Agendához. Szövegezésében apró javítások történtek, kimondhatóság szempontjából néhány korrekciót hajtottunk végre, ill. a rubrikákba egyértelmű utasítások kerültek, segítve a szolgálat során jelentkező kérdések és problémák megoldását. A Liturgikus könyv helyet kaptak az ökumenikus esketési rendek azon részei, amelyek az evangélikus templomhoz kötődnek (evangélikus-katolikus, ill. evangélikus-református pár esketése evangélikus templomban).

A temetési rendek fejezetbe felvettük a temetői istentiszteletet, amely egyházunk jó néhány gyülekezetében elfogadott alkalom. Természetesen figyelembe lehet venni a helyi szokásokat, de a jó meder kialakításához szükség van arra, hogy agendáris mintát kapjon ez szolgálat is.

Javított és kiegészített textuárium segíti a kazuális szolgálatot végzők igeválasztását. Ezek az ige-gyűjtemények ajánlások, nem kötelező jellegűek.

A korábbi Agendában találhatóknál részletesebben kidolgozottak a lelkipásztori szolgálatok rendjei. Ennek kettős indoka van. Az egyházak közös tapasztalata szerte a világon, hogy az életeseményekhez kapcsolódó lelkészi szolgálatok egyre nagyobb hangsúlyt kapnak. Igény van a személyes gyónás felelevenítésére is. Ennek rendje segítség lehet a sok tapintatot és nagy koncentrációt igénylő lelkipásztori szolgálatban.

Az egyre inkább elidegenedő mai társadalomban, amelyben tabunak számít a halál gondolata is, fontos, hogy az egyház képviselője ott legyen a távozó mellett, az őt körül vevő családtagok között. Ezért a haldokló és halott melletti szolgálatok kiemelten fontossá válhatnak. Ehhez a fejezethez is textuárium társul.

Az egyházi szolgálatba indítás különböző rendje a megszokottól eltérő fejezetbe rendeződik. Külön részfejezet az Ordináció és a püspök szolgálatba állítása. A lelkész-avatás és lelkész-szentelés kifejezések használata különböző körökben és álláspontok szerint eltér. A Liturgiai Bizottság egyértelműen a lelkész-szentelés kifejezést tartja helyesnek, hiszen ez az alkalom az Istennek odaszentelt életről tanúskodik. A szentelés szó eredeti értelmében Isten számára való elkülönítést jelent: a felszentelendő lelkész erejét, tudását, munkáját, az egész életét elkülöníti, odaszenteli Isten számára. Mivel a kétféle fogalom használatában az elmúlt években nem alakult ki konszenzus, a Liturgiai Bizottság az ősi latin kifejezés használatát ajánlja: ordináció.

A püspök szolgálatba állítása lényegesen eltér az egyéb iktatásoktól. A tudatos teológiai döntés háttérében az a meggyőződés áll, hogy – bár egyházunk nem ismer több *ordót* –, a püspöki szolgálat a lelkészi szolgálat sajátos, speciális formája. A püspöknek olyan egyedi felhatalmazása van, amely semmi más beosztásnál nem található: az ő joga, felelőssége és kötelessége az ordináció. A püspök szolgálatba állításának rendje ezt a különleges mandátumot fejezi ki.

Mind az ordinációhoz, mind pedig a püspök szolgálatba állításának rendjéhez megújult áldóige-gyűjtemény kapcsolódik. Az

eddigyi gyűjtemények felülvizsgálatának fő szempontja az volt, hogy az adott bibliai szakasz ne az új lelkész számára megfogalmazott tanács, feladat-meghatározás vagy jókívánság legyen, ne is Istennek szóló előírás, hanem valóban az áldás. Megújult rendet kínál a második kötet a kiemelt beosztású szolgálattevők – az országos felügyelő, a teológiai tanár beiktatására. Ezt követi külön részfejezetekben a lelkészi és nemlelkészi beiktatások sora. Ezek a mai egyházi, és gyakorlati helyzetre szabott módon formálódtak. A nemlelkészi szolgálattevők iktatására kiemelten figyelt a bizottság azért, hogy a vállalt tisztséget – az iktatási rend megszövegezése által is – a beiktatandó testvérek még komolyabban vehessék.

Külön említést érdemel a szolgálattevők búcsúztatása. A Liturgiai Bizottság a jelzések, megfogalmazott igények, ill. saját tapasztalata alapján – mivel hazánkban és egyházunkban hiányzik a búcsúzás kultúrája – jónak látta, hogy a nyugdíjba menő szolgálattevők, valamint a más szolgálatba továbblépők mandátumának lejártakor egyházhhoz méltó búcsú lehessen, amely lezár a közösség és a szolgálattevő életében egy szakaszt. Ennek elsősorban hálaadó karaktere van, de a közös bűnbánat, bűnbocsánat alkalma is lehet.

A második kötet utolsó nagy fejezete a „Használatbavétel, szentelés és megáldás” címet viseli. A három kifejezés jelzi, hogy többféle szolgálatról, esetleg más és más súlyú eseményről van szó. A kimondottan Isten számára odaszánt épületeket, berendezéseket, felszereléseket felszenteljük. A már felszentelt, de felújított templomot, vagy épületet, továbbá az egyház sajátos küldetéséhez tartozó épületeket, intézményeket megáldjuk. Egyéb épületeknél használatbavételről beszélünk. Az alap azonban mindhárom esetben az ősi, Pál apostoltól származó tanítás: Isten igéje és imádság szenteli meg a tőle kapott, és neki odaszánt javakat.

Tisztában vagyunk azzal, hogy az egyes gyülekezetekben, egyházmegyékben, bizonyos vidékeken helyi sajátosságokkal lehet és kell számolni. Természetesen ezek figyelembevételére lehetőség van, ugyanakkor fontos, hogy az a Liturgikus könyv szellemiségével, teológiai iránymutatásával, egész egyházunkat reprezentáló egységes rendjével ne ellenkezzenek.

Bevezetés

Végezetül emlékeztetjük testvéreinket arra, hogy a Liturgikus könyv második kötetének ez a kiadása még csupán „null-verzió”, azaz nem végleges forma. Célja, hogy a gyakorlati használat nyomán tovább csiszolódjék az anyag, kristályosodjon a teológiai mondanivaló. Ezért kérjük a szolgálatot végzők kreatív, építő kritikáját, segítő hozzászólásait, amelyeket a bizottság a végső anyagban – megfelelő át- és feldolgozás után – meg kíván jeleníteni.

Legyen áldás a szolgálatokon és a szolgálattelvőkön.